

Per què fer una marató de lectura de Roald Dahl?

«La reescriptura d'obres literàries per adaptar-les als nous lectors està afectant a la producció actual, perquè condiciona una autocensura que es va estenent com una taca d'oli»

Pels que no estiguin avesats a la literatura infantil i juvenil: qui és Roald Dahl? Fou un novel·lista, escriptor de contes i guionista gal·lès d'ascendència noruega, famós com a escriptor per a nens i adults. Els seus personatges són controvertits, arriscats i permeten fer-nos preguntes.

Quan va sorgir la polèmica apareguda per la reescriptura de l'obra de Roald Dahl a Anglaterra, per adaptar-les als nous lectors, ha fet emergir un problema que no és nou. Està afectant a la reedició del clàssic i també a la producció actual, perquè condiciona l'autocensura que molts creadors, editors, prescriptors i mediadors exerceixen i que es va estenent com una taca d'oli.

Aquestes pràctiques consisteixen en eliminar o no mostrar i en altres casos a integrar temes de tendència. Com molt bé ha expressat el Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil: instrumentalitzen la literatura, empobreixen l'oferta editorial i van en detriment de risc, la diversitat, la llibertat artística i l'esperit crític.

El sentit de sobreprotecció cap a la infància que va imperant actualment i oferir-li només el món que acceptem i volem per a ells fa que passem per alt algunes qüestions fonamentals com:

- Els infants viuen contradiccions, injustícies i situacions complexes que no desapareixen pel simple fet de no ser mostrades.
- La nostra herència cultural transmesa a través de la literatura és la que millor pot aportar aquesta informació. Necessiten entrar dins una història que ve de lluny i saber que formen part d'aquesta tradició per poder-s'hi confrontar i trobar el seu lloc en el món, projectant un futur diferent.
- Els contes tradicionals acostumen a plantejar, de manera breu i concisa, un problema existencial. Això permet afrontar els problemes en la seva forma essencial, quan la trama complexa els faci confondre les coses. El bé i el mal sempre estan presents, a l'igual que en la vida real. Aquesta dualitat planteja una problema moral i exigeix una dura batalla per resoldre'l. Els ajuda a créixer.

Per aquestes i més raons que ara no exposaré, el Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil va REIVINDICAR un compromís col·lectiu amb una literatura infantil i juvenil demanat adhesions a persones o entitats que públicament expressin la seva reivindicació basada en el següents punts:

- Respectuosa amb les capacitats que la infància i la joventut té per llegir i interpretar les obres i el món, des de la complexitat, la ironia, la irreverència, el simbolisme i la imaginació.
- Lliure del vincle limitador amb els factors educatius i pedagògics que se li atribueixen.
- Compromesa amb la llibertat creativa.
- Innovadora i artísticament arriscada, provocadora de preguntes més que facilitadora de respostes i generadora de reptes.

Al rebre la iniciativa, des de l'Associació de Dones Rosa d'Abril, que també té la vessant cultural, ens hi vam adherir i amb la Llibreria La Singratalla vam portar la màgia de la lectura en veu alta al passeig Doctor Pearson de Tremp, on tothom era convidat a llegir *Les Bruixes* de Roald Dahl. Per què aquest llibre? La raó era que els hi llegia als alumnes a classe quan era mestra a l'Escola Valldeflors i pagava la pena observar els rostres de tothom i cada u al flux de paraules i expressions que la veu sap donar en la lectura en veu alta. Podeu provar-ho a casa!

Us deixo algunes preguntes per fer una reflexió sobre el tema:

- Quin missatge hi ha sota aquest discurs aparentment basat en el respecte i la mirada crítica dels "lectors sensibles"?
 - Què implica aquesta revisió del llenguatge?
 - On queda la fantasia?
 - Quina concepció d'infant i de literatura hi ha darrera aquesta censura?
- [nointext]